

BORGERNES UDVIKLINGSPLAN

BRØRUP

Borgernes Udviklingsplan Brørup

Udgivet af:

Vejen Kommune, December 2016

Tekst og redaktion:

Louise Drachmann og Juliane Vestergaard
Vejen Kommune

Layout og grafik:

Vejen Kommune, By+Land samt
Region Syddanmark

Digital plan:

Rapporten kan findes som en digital plan på:
<http://udviklingsplanbrorup.vejen.dk>

FORORD

Borgerne i Brørup har en lang tradition for selv at skabe det gode engagement og den positive udvikling.

Der har været et stort ønske om at se byens gader, bygninger og grønne arealer i nye flotte sammenhænge, og de gode idéer til hvad der kan løfte byen endnu mere, har nærmest stået i kø.

Sammenhold, fællesskab og sociale aktiviteter er ligeledes et vigtigt udgangspunkt for det gode hverdagsliv i den næststørste by i Vejen Kommune.

Udviklingsplanen for Brørup giver byen et fælles billede, et afsæt og en retning på den ønskede udvikling. Det er borgernes initiativ og virkelyst der i sidste ende gør en stor forskel i forhold til realisering af den ønskede udvikling.

Udviklingsplanen for Brørup er et vigtigt redskab for politikerne i Vejen Kommune når der arbejdes

med udvikling af Brørup og indsatserne skal prioriteres. De mange gode projektforslag i denne udviklingsplan vil indgå i denne prioritering og der vil løbende blive taget stilling til det konkrete indhold i projekterne.

Samtidig med processen omkring Udviklingsplanen for Brørup, har Region Syddanmark lavet en analyse af byer i udvikling, hvor der tages udgangspunkt i Brørup. Analysen er et led i indsatsen hvor Region Syddanmark og de syddanske kommuner arbejder for at styrke udviklingen af de syddanske byer og landdistrikter. Analysen findes som et bilag til udviklingsplanen.

Egon Fræhr
Borgmester

INDHOLD

Forord.....	3
Indledning.....	5
Vision.....	7
Projekter.....	8
Fremadrettet.....	14
<i>Bilag I - Metode og Proces.....</i>	<i>18</i>
<i>Bilag II - Styrker og Udfordringer.....</i>	<i>22</i>
<i>Bilag III - Hovedtemaer.....</i>	<i>26</i>
<i>Bilag IV - Mulige fremtidsprojekter.....</i>	<i>30</i>
<i>Bilag V - Byanalyse Region Syddanmark.....</i>	<i>33</i>

INDLEDNING

BAGGRUND

I juni 2005 kom daværende Brørup Kommune med et idéoplæg til en helhedsplan for Brørup bymidte¹.

Idéoplægget indeholdt konkrete projekter, der alle havde til hensigt at byforny bymidten samt højne de bymæssige kvaliteter. Oplægget opstod i samarbejde med lokale borgere og erhvervsdrivende.

Flere af projekterne fra helhedsplanen er for længst gennemførte f.eks. foreningshuset, bytorvet, byfornyelse umiddelbart nord og syd for jernbanen, byparken m.m. Det blev derfor oplagt at igangsætte arbejdet med en ny og langsigtet plan for, i hvilken retning borgerne ønsker at byen skal udvikle sig.

Vejen Kommune besluttede derfor med Kommuneplan 2013, og senest i Planstrategi 2015, at der skulle udarbejdes en udviklingsplan for Brørup, svarende til udviklingsplanerne for henholdsvis Rødding, Holsted og Vejen.

FORMÅL

I november 2015 besluttede Vejen Byråd at

¹⁾ Brørup Kommune, juni 2005. Idéoplæg til helhedsplan - Brørup bymidte.

igangsætte arbejdet med en udviklingsplan for Brørup, hvor:

”Formålet med udviklingsplanen er, at det er borgernes egen plan. Det er dermed borgernes egne idéer, forslag og tanker om den bedst mulige fremtid for byen og lokalområdet. Planens formål er rettet mod at skabe en fælles identitet i byen, en klarhed omkring fælles mål, samt at styrke samarbejdet og fællesskabet internt blandt borgerne i Brørup”.

Det vil dermed primært være borgernes egen drivkraft der vil være den bærende del i realiseringen af udviklingsplanen. Men borgerne i Brørup har da også allerede vist handlekraft ved på eget initiativ, og forud for arbejdet med denne plan, at have gjort sig tanker om mulige tiltag for byen.

Håbet med denne udviklingsplan er, at gøre den til et redskab til at sikre den fortsatte positive udvikling i Brørup. Udviklingsplanen vil derfor fremover fungere som et dokument der, overfor politikerne, kommunens planlæggere, indbyggerne i Brørup samt den øvrige omverden, præsenterer de retninger borgerne ønsker at se deres by bevæge sig i.

VISION

Det gode liv leves i Brørup - vi har fokus på udvikling, sundhed, trivsel og sammenhold

Visionen for Borgernes Udviklingsplan Brørup er et produkt af de første to workshops, hvor temaer og konkrete projekter blev diskuteret og formuleret.

Visionen dækker over flere områder, der alle har fokus på at styrke fællesskab og fælles aktiviteter:

- I Brørup vil vi fællesskabet og sammenholdet. Dette skal fremgå ved et styrket oplysningsniveau mellem borgere, foreninger og erhvervsliv.
- Vi vil arbejde for at skabe en koordineret markedsføring af events og arrangementer, f.eks. ved en fælles hjemmesideportal eller infostandere.
- Nye borgere og nye medarbejdere i virksomhederne i Brørup skal alle bydes velkommen og oplyses om hvad Brørup kan tilbyde.
- Børnenes skolevej generelt, og forbindelsen mellem de to skoleafdelinger specifikt, skal være mere sikker end i dag.
- Muligheden for samarbejde og fælles aktiviteter på tværs af årgange skal forbedres, f.eks. med et nyt fælleshus for skole, børnehave og vuggestue / dagplejere.
- Vi ønsker, at Brørup fremover vil være en by, hvor hverdagen er blevet gjort nemmere, f.eks. ved mere fleksible åbningstider i daginstitutionerne.

De udvalgte projekter tager alle udgangspunkt i visionen.

PROJEKTER

Der blev på workshop 2 fremlagt i alt 19 individuelle projektforslag. Nogle af projektforslagene indeholdt overlappende forslag, derfor blev enkelte forslag lagt sammen og resultatet af workshop 2 endte ud med 10 individuelle projektforslag:

1. Startpakke og start-up fond for erhverv/iværksættere
2. Stærkt handelsliv (markedsføring og handelsstand)
3. Velkomstpakke tilflyttere og nyansatte
4. Organiseret netværk (tværgående samarbejde)
5. Infokanaler (portal og tavler)
6. Omdannelse og bosætning (Militærgrunden)
7. Fælleshus for børn
8. Sikker skolevej
9. Fælles aktiviteter (sport og hygge)
10. By forskønnelse (hovedgade og torv)

Efterfølgende er der dannet arbejdsgrupper for fire af de ti projekter og det vil være disse fire projekter der vil blive realiseret først.

Projekterne er beskrevet uddybende på de følgende sider.

PROJEKT 1

Startpakke og start-up fond for erhverv og iværksættere

Startpakken videre udvikles og skal være med til at gøre det lettere at åbne nye butikker i Brørup, som en hjælp til nye erhvervsdrivende.

Det er vigtigt at der skabes PR og engagement om projektet.

Projektet omfatter at der laves en startpakke til nye erhvervsdrivende og at der etableres en Start-up fond til nye virksomheder og iværksættere.

Forslag til opgaver

- Drøm om Brørup Invest
- Starthjælp og rådgivning til nye butikker skal videreudvikles - *UdviklingVejen og Udvikling&Erhverv bistår gerne med rådgivning i forhold til i værksætteri. Der afholdes jævnligt arrangementer, der henviser til finansiering/puljer og der er tilbud om gratis rådgivning fra professionelle.*

PROJEKT 2

Stærkt handelsliv

Formålet er at skabe en koordineret markedsføring og at arbejde sammen omkring handelslivet i Brørup. Dette kunne blandt andet ske ved at der oprettes en handelsstandsforening.

Et initiativ som en handelsstandsforening kan arbejde med, kan være at danne et virksomhedsfællesskab for e-handel eller lave en velkomstpakke til nye ansatte i virksomhederne.

Forslag til opgaver

- Bruge de store butikker til opbevaringsbutikker
- Butikker og boliger i det gamle posthus
- Café ved torvet
- Den foretrukne pendler by
- Flere detailbutikker: herretøj, sko, sport, børn - *punkt i Detailhandelsstrategien*
- Genetablere Brørup erhvervsforening
- Samarbejde med slagteri om fremtiden - *Slagteriet og Vejen Kommune har og vil gerne have en konstruktiv dialog omkring slagteriets fremtidige udvikling.*

PROJEKT 3

Velkomstpakke til tilflyttere og nyan-satte

Velkomstpakken skal byde nye borgere og nye ansatte i byens virksomheder velkomne og skabe kendskab til det lokale liv og de muligheder byen tilbyder, desuden skal pakken informere omkring kommende arrangementer.

Velkomstpakken skal henvende sig til henholdsvis nye borgere og til nye ansatte i virksomhederne.

Forslag til opgaver

- Velkomst af nye borgere f.eks. som film eller folder
- Velkomst-korps af ambassadører som byder velkommen
- Velkomstskilte, -flag, og -blomster, når man kører ind i byen - *Byrådet har i budget 2016 afsat en pulje til byinventar m.v. med henblik på forbedring af bymiljøerne i de 4 centerbyer. Puljen forsætter 2017- 2020.*

PROJEKT 4

Organiseret netværk

Formålet er at sikre samarbejde på tværs af foreninger og erhverv og at sikre at lokalsamfundet, skole og institutioner arbejder naturligt sammen. Desuden at sikre at lokalsamfundet (butikker, foreninger, erhvervslivet m.fl.) bruger skolen som samarbejdspartner.

Der kan arbejdes med en paraplyorganisation for foreninger og erhvervsliv, eller en lokalrådslignende organisation.

I de fleste byer i kommunen er der etableret lokalråd eller lignede forum, hvilket også er et stort ønske fra kommunens side, da der er behov for at have en dialog- og samrådspartner ved forskellige drift-, anlægs- og udviklingsopgaver i byen.

Forslag til opgaver

- Borgerforening og forening til forskønnelse af byen
- Genetablere Brørup erhvervsforening

PROJEKT 5

Infokanaler

I form af en hjemmeside eller digitale infostandere.

Digitale infostandere kan placeres ved indfaldsvejene, primært ved Nørregade og Søndergade og ved torvet. De skal være med til at oplyse om arrangementer og aktiviteter der sker i Brørup og omegn.

En fælles hjemmeside som en portal eller samlet forum for "Det sker i Brørup", hvor man kan finde alle de ting der sker, en form for samlet aktivitetskalender.

Det kunne være enten som App eller på en facebookside, hvor folk selv kan lægge info om arrangementer op. Det er vigtigt at siden er let tilgængelig og overskuelig.

Forslag til opgaver

- App om shelters - evt. med i Visit Vejens app, med mindre der ønskes bookingsystem
- Byen skal være indbydende at komme til - *Byrådet har i budget 2016 afsat en pulje til byinventar m.v. med henblik på forbedring af bymiljøerne i de 4 centerbyer. Puljen forsætter 2017- 2020.*
- Hjemmeside med aktivitetskalender
- Infotavler eller storskærm

PROJEKT 6

Omdannelse og bosætning

Formålet er at undersøge mulighederne for at omdanne det grønne område, der ligger vest for forsvarsministeriets depot på Vestergade, til boligområde med lejligheder, med blandede ejerforhold. Ønsket er at der skabes en "By i Byen", med byliv og aktivitet og at der sikres bedre muligheder for befolkningstilvækst i Brørup.

Mange lejeboliger er forholdsvis dyre, der er mangel på mindre og billigere lejeboliger, bl.a. til unge. Der mangler også ældreboliger, og de må heller ikke være for dyre. Lejeboligerne skal ligge centralt og bymæssigt.

Der skal også undersøges om der kan skabes boligtilbud til unge og ældre i de tomme bygninger.

Forslag til opgaver

- Byg opad
- Butikker og boliger i det gamle posthus
- Flere lejligheder - *Vejen Kommune er pt. ved at udarbejde lokalplan med henblik på boliger for det tidligere posthusgrund og Byrådet har vedtaget, at der udstykkes 10-15 grunde i de nye boligområde "Tuesbøl" i 2017.*
- Gang i stationsbygningen, den er kulturarv -

Vejen Kommune er i dialog med DSB-ejendomme i forhold til at skabe liv i Stationsbygningen, for Vejen Kommunes side er det vigtigt med lokal forankring af fremadrettede aktiviteter.

- Tomme butikker ændres til grønne områder, beboelse, kreative lokaler mv.
- Tomme lokaler skal undgås ved at ændre til beboelse eller klublokaler - *punkt i Detailhandelsstrategien*

PROJEKT 7

Fælleshus til børn (Børneborgen)

Formålet er at give børnefamilierne en lettere hverdag, med institutioner der har mere fleksible åbningstider.

Ønsket er at skabe et fælleshus for institutionerne; dagpleje, vuggestue, børnehave og skole, hvor man kan mødes på tværs af aldersgrupper. Mødestedet skal ligge tæt på både skole og børnehave.

Huset skal danne rammerne om tværgående projekter. Skabes evt. af forældrebestyrelsen i børnehaven. En mulig placering kunne for eksempel være i den gamle tandklinik på Frendsgade.

Forslag til opgaver

- Børnehave og folkeskole skal være førende og bruges som det gode eksempel
- Fælleshus til skole, børnehaver og dagplejere / vuggestuer
- Ungdomssted i det gamle Friager
- Ungdomsmiljø med aktiviteter
- Åbningstider i institutioner skal passe til forældrenes arbejdstider

PROJEKT 8

Sikker skolevej

Formålet er at skabe sikre skoleveje, så også mindre børn selv kan gå eller cykle i skole.

Problemet er at børnene på skolen på Byagervej (Indskolingen – 2 kl.) skal gå over til Brørupskolen på Skolegade om eftermiddagen, når de skal i SFO.

En sikker skolevej kunne skabes med for eksempel skolepatrulje om eftermiddagen, eller bedre krydsningsmuligheder som for eksempel fodgængerfelt på Byagervej.

Krydsningen af Sønder- og Nørregade skal også være mere sikker, for eksempel med lysreguleringer, fodgængerfelter og niveaufri krydsninger, både nord og syd for banen

Det foreslås også at ind- og udkørsel ved Byagerafdelingen skal foregå det samme sted, så indkørslen lukkes og udkørslen bruges til både ind- og udkørsel.

Forslag til opgaver

- Aflukning for parkering i Byparken - *Er forsøgt, men har måske ikke haft effekt...*
- Bedre arbejdsvilkår for skolepatruljen - *Det*

*er et fokusområde i forbindelse med trafiksik-
kerhedsarbejdet i kommunen og medtages i
kommunens trafiksikkerudvalg*

- Bedre parkering ved Byagervej og hallen
- Bedre trafikafvikling i byen og i hovedgaden
- Bedre trafiksikkerhed ved hallen
- Flere sikre krydsningsmuligheder af banen
- Fodgængerfelt ved Bryggerstræde
- Indkørsel til børnehave ved hallen

PROJEKT 9

Fælles aktiviteter

Formålet er at skabe fællesskaber på tværs af al-
der, køn, nationaliteter og at nedlægge fordom-
me og barrierer.

Fællesskaber på tværs kan dannes på mange
måder, der var blandt andet et forslag om et
mini-triatlon-event, hvor fællesskabet og samar-
bejdet mellem forskellige foreninger udbygges,
en fælles picnic eller fællesspisning, kombineret
med cykel- eller gåtur, m.m.

Arrangementerne kan planlægges i forbindelse
med at børn er til sport i hallen, så forældre m.fl.
kan samles om andre ting, mens de alligevel
venter.

Der kunne også skabes en familiepark omkring
hallen, med løbe-tracks, legeplads, multibane,
belysningsbane, eller man kan samles om aktivi-
teter ved biografen, som for eksempel fællesspis-
ning, fælles løb, kor eller musik.

Forslag til opgaver

- Aktivitetscenter hvor der er dagsåben
- Bedre legepladser for store børn - *Jf. kommu-
nens legepladsplan, etableres der legeplads på
Violvej i 2016.*

- Bedre udnyttelse af stadion med løbebane, tarzanbane m.m.
- Bevare plænen på Nørregade til aktiviteter
- Brørup / Vejen som event og sportsby - Syd-jyllands svar på Herning
- Flere foreninger ved den nye spejderhytte f.eks. BMX, Cross og MTB - *Byrådet har afsat midler til et nyt spejderhus i 2017.*
- Flere borde og bænke i Søparken, ved Sundhedscenter og Områdekantoret
- Flere børnearrangementer i hallen
- Flere muligheder for de større børn (8-9. kl.)
- Fokus på fællesskab
- Grønt område mellem Hustedgade og Fredensgade
- Hele parkområdet inklusiv børneborg og skoleområde – løb, motion m.m.
- Hundeskov
- Mere liv i hallen / multihallen - *Kultur & Fritid er i gang med "mere bevægelse for pengene"*
- Multihal vil udvikle idrætslivet - *BGF arbejder med et projekt*
- Multipark med mere bevægelse, belyste stisystemer, offentlig legeplads
- Naturlegeplads
- Overdækket grillplads i byparken - *der kan søges midler ved Kultur & Fritid*
- Samlingssteder for unge mennesker
- Shelters, bålsteder og overdækket område i Byparken - *der kan søges midler ved Kultur & Fritid*
- Skateboardbane og Knallert / cross bane
- Udnytte foreningslivet og de mange frivillige bedre
- Udvidelse af stisystemet byparken - *Vej & Park er i gang med at se på behovet for nye stiforbindelser*
- "Varmestue" eller hytter til byens udsatte

PROJEKT 10

Byforskønnelse

Formålet er at forskønne hovedgaden (Nørregade/Søndergade) og torvet. Forskønnelsen kan blandt andet ske med nye blomsterkasser, der kan gøre hovedgaden og byens pladser mere indbydende. Der ønskes desuden en bedre vedligeholdelse af byens pladser.

Forslag til opgaver

- Aflukning for parkering i byparken
- Automatiske pavilloner på torvet
- Bedre vedligeholdelse af byens pladser
- Byen skal være indbydende at komme til - *Byrådet har i budget 2016 afsat en pulje til byinventar m.v. med henblik på forbedring af bymiljøerne i de 4 centerbyer. Puljen forsætter 2017- 2020.*
- Bymiljø ved Kiwi, bibliotek og Gl. Posthus
- By-vicevært - *kan evt. fungere som landsbyepedel ordningen der er i gangsat i landsbyerne*
- Forening til forskønnelse af byen
- Fornyelse af hovedgaden - *punkt i Detailhandelsstrategien*
- Grøn plads overfor Brugsen
- Krav om "bolig forskønnelse"
- Luren trænger til at blive frisket op - *Vejen Kommune er dialog med ejeren omkring byfornyelse.*

- Mere grønt på torvet og i byen
- Renere by
- Renovering af stengærde ved kartoffelfabrik - *aftalen med Vejen Kommune kan forlænges*
- Renovering af Svømmebadet med f.eks vinterbad og spa m.v.
- Revision af centerplanen
- Skøjtebane på torvet om vinteren
- Torvedage på torvet
- Udnyttelse af området mellem hallen og tennisbanen
- Udsmykke viadukten

IKKE KATEGORISEREDE PROJEKTER

- Aflastning af hovedgadens trafik med ny underkørsel ved Tingvej
- Alle tog stopper i Brørup
- Cykelsti til Malt og Askov - *Ønsket om stien indgår i kommunens cykelruteplan, 2016. Byrådet har hævet rammen for cykelstipuljen i 2017.*
- Miljøveje
- Omfartsvej vest om byen
- Rundkørsel ved Vestergade / Søndergade

FREMADRETTET

Tovholder netværk

Tovholderne for hver af opstartsprojekterne samles i en såkaldt tovholdergruppe. Dette bevirker, at tovholderne til hver en tid har et etableret, lokalt netværk at sparre med.

Fordelen ved en sådan tovholdergruppe er ligeledes, at gruppens sammensætning vil være kendt af borgere, aktører og kommune.

Gruppens formål og sammensætning

Udover intern sparring mellem tovholderne, så er gruppens overordnede funktion at agere kontakttled til og mellem kommune og borger.

Står man som borger eller aktør med et forslag til et projekt, som man gerne vil arbejde på at få realiseret, vil man kunne gå til et af tovholdergruppens medlemmer.

Tovholderne vil dog ikke hermed skulle påtage sig rollen som tovholder for kommende projekter. Men da tovholderne i gruppen allerede har kontakt til kommunen, samt har opnået en vis tovholdererfaring, kan de være med til at hjælpe den pågældende videre.

Medlemskab

Når et nyt projekt opstår, vil den nye tovholder efterfølgende indgå i tovholdergruppen.

Et medlem af tovholdergruppen kan til hver en tid vælge at udgå af gruppen.

Dog anbefales det, at der findes en afløser inden et gruppemedlem udtræder af tovholdergruppen således, at gruppen på intet tidspunkt består af mindre end 5 medlemmer.

Når, og hvis, der ikke længere er projekter i gang, og der ikke umiddelbart er udsigt til nye projekter, kan gruppen vælge at lade sig opløse.

Mødefrekvens

På første tovholdermøde vælges en formand og en sekretær. Ligeledes skal forventningerne til mødeformen drøftes.

En repræsentant fra Vejen Kommune indkalder til første møde. Herefter vil det være formandens ansvar at der indkaldes.

Tovholdergruppen anbefales at mødes minimum én gang årligt til et statusmøde. Af hensyn til den fortsatte fremdrift og udvikling af Brørup, bør alle medlemmer søge at prioritere deltagelse på det årlige tovholdermøde.

Lokalråd

Da en af arbejdsgrupperne arbejder for at etablere en lokalråds-lignende forening, vil den ovenfor beskrevne tovholdergruppe kun skulle fungere midlertidigt, til et egentligt lokalråd har etableret sig.

BORGERNES UDVIKLINGSPLAN

BILAG

BILAG I - METODE OG PROCES

METODE

Arbejdet med udviklingsplanen for Brørup har taget udgangspunkt i den amerikanske filosofi og metode Appreciative Inquiry (i det efterfølgende forkortet AI).

Ved at fokusere på succesoplevelser, opnår AI stor motivation hos dem der tager del i processen. Ved at inddrage de lokale ressourcer og potentialer, anerkender AI, at alle borgere grundlæggende har indflydelse på udviklingen af deres by.

AI udgøres af 4D-cyklussen:

Discovery - Appreciate "the best of what is"

Dream - Imagine "what could be"

Design - Determine "what should be"

Destiny - Create "what will be"

I arbejdet med udviklingsplanen for Brørup, er begreberne blevet oversat til:

- **Dagsform:** Hvad er de gode fortællinger om Brørup? Hvilke kvaliteter vil vi gerne styrke? Hvad er det der særligt kendetegner vores by?

- **Drøm:** Hvilke visioner og ideer vil kunne styrke byen? Hvad vil vi gerne kunne bygge på fortællingen om Brørup?
- **Design:** Hvordan kan vores fremtid se ud? Hvilke ideer vil vi prioritere? Hvem gør hvad?
- **Der ud af:** Implementeringsfasen, hvor de gode ideer føres ud i livet.

Cyklussen roterer om det positive ved et bestemt emne, anført i cirkelens midten, her beskrevet ved Brørup by.

Fig. 1. Brørups 4D-cyklus Kilde: By+Land

PROCESSEN

Udviklingsplanen for Brørup sætter rammen for borgernes egen plan for udviklingen af deres by. Dette er sikret ved, at udviklingsplanen er skabt ved fuld borgerinddragelse.

Det er borgernes egne idéer der har angivet retningen, ligesom det fremadrettet vil være de lokale borgeres initiativ og virkelyst der, i samarbejde med kommune og andre aktører, vil være styrende for planens realisering.

Kommunens opgave har været at facilitere forløbet, fungere som inspirator, samt yde starthjælp til igangsætning.

Inspiration - Workshop 1

På den første workshop blev der arbejdet med de to faser 'Dagsform' (hvad synes vi er godt ved Brørup), og 'Drøm' (hvor vil vi gerne gøre Brørup endnu bedre).

Målet med workshoppen var at få byens potentialer fortalt, samt få alle gode og spændende idéer til Brørups fremtidige udvikling frem i lyset.

Workshoppen blev indledt med et oplæg fra tegnestuen By+Land. Oplægget omhandlede eksempler på tre forskellige byudviklingsprojekter,

hvor udviklingen i alle tre tilfælde havde foregået under foranledning af byernes lokale aktører.

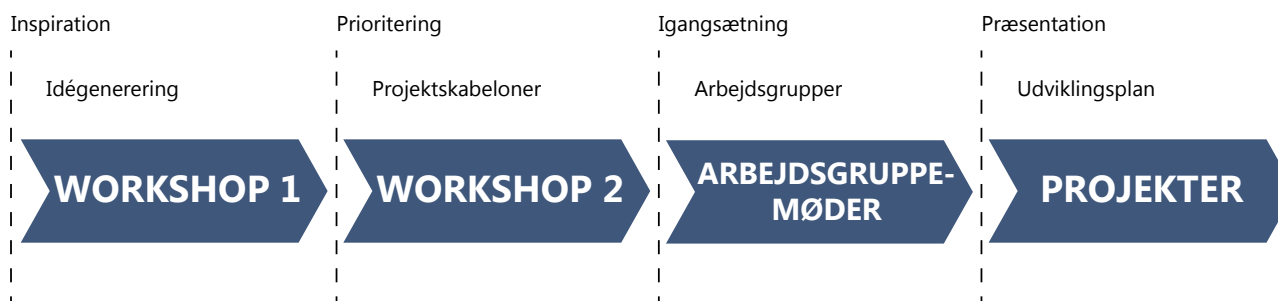
Efter oplægget blev hvert bord bedt om at drøfte de to emner 'Dagsform' og 'Drøm'. Alle input blev noteret i stikord på uddelte postkort.

Idérigdommen var stor. Alene på 'Drøm' resulterede det i over 60 individuelle postkort.

Resultaterne fra aftenens workshop blev efterfølgende samlet og kategoriseret i otte overordnede temaer:

1. Boliger, Handel & Tomme bygninger
2. Erhverv
3. Fællesskab & Netværk
4. Infrastruktur & Tilgængelighed
5. Sundhed & Trivsel
6. Uddannelse
7. Forskønnelse & Bymiljø
8. Kommunikation & Profilering

Borgerinddragelse

Figur 2: Procesdiagram for arbejdet med udviklingsplanen.

Prioritering - Workshop 2

Workshop 2 blev indledt med et oplæg ved filosof og foredragsholder, John Engelbrecht, som på humoristisk vis mindede de fremmødte om altid at bruge humoren som kompetence og drivkraft.

Gruppevist, og opdelt på hvert af de første seks overordnede temaer, blev der herefter arbejdet med formuleringer af egentlige projekter ud fra idéerne fremkommet på den første workshop. De to sidste temaer havde desværre ikke kunnet give anledning til særskilte gruppedannelser.

Under eget tema fik hver af grupperne defineret mellem 2-4 projektidéer. Ved aftenens slutning var der således blevet formuleret i alt 10 konkrete projekter, der sammen og hver for sig kan være med til at sikre den fremtidige udvikling af Brørup.

Projekterne er beskrevet nærmere fra side 8 og frem.

Arbejdsgrupper

Den tredje, og sidste fase blev indledt med at borgerne blev indbudt til arbejdsgruppemøder. Via mail kunne borgerne tilmelde sig de grupper

som de ønskede at være en del af. På den måde blev der dannet fire arbejdsgrupper.

Møderne markerede på denne måde overgangen til den sidste, og afsluttende, implementeringsfase, hvor konkrete projekter blev udvalgt og igangsat af de nyetablerede grupper.

EVENTS OG TILTAG

Midlertidigt byrum

På plænen Nørregade 18-20 var der, i forbindelse med processen omkring udviklingsplanen, blevet indrettet et midlertidigt byrum. Udemøblerne bestod af sidde- og legemøbler samt planter i kasser.

Det midlertidige byrum havde til hensigt at inspirere til nye og anderledes tiltag.

Referencegrupper

Som led i processen har Vejen Kommune afholdt to referencegruppemøder med lokale aktører; Ét møde med de erhvervsdrivende og ét møde med de frivillige foreninger. På de to møder blev der diskuteret problemstillinger og drøftet mulige løsningsmodeller.

Et fælles standpunkt på begge møder var ønsket om et bredere samarbejde og en bedre koordinering på tværs af erhvervs- og foreningslivet, f.eks. i forbindelse med offentlige arrangementer og events i byen. En fælles portal eller eventkalender kunne være en start.

Hovedgaden blev også vendt på begge møder.

Holdningen var, at der mangler at nogen tager ejerskab over by- og gaderummene, så veje og facader altid fremstår pæne og vedligeholdte. Ligeledes blev hovedgadens fremtoning og trafikbelastning fremført som problematisk for handelslivet. Der blev stillet forslag om hvorvidt blomsterkummer og en by-vicevært kunne være en del af løsningen.

Endelig blev nævnt muligheden for en egentlig brandingstrategi for byen, hvilken bl.a. ville kunne anvendes i forbindelse med eksponeringen af nye boligudstyknings, events samt de muligheder byen allerede indeholder. Dette medførte forslag om en reetablering af en erhvervsfor- ening, der vil kunne være med til at få midlerne til at arbejde lokalt.

Region Syddanmarks byanalyse

Vejen Kommunen henvendte sig i foråret 2016 til Region Syddanmark om bistand til at få udarbejdet en model over antal arbejdspladser inden for én times kørsel i bil fra Brørup (se figur x). Dette blev Brørups chance for at blive centrum for en regional byanalyse (se bilag II) blandt de sydjyske byer på mellem 2.000-5.000 indbyggere. Analysen er udarbejdet af Region Syddanmark, og

baserer sig på statistiske data. Når man sammenholder analysen af Brørup med resultaterne fra de øvrige byer fra undersøgelsen, får man et mere tydeligt billede af Brørups målbare styrker og udfordringer. Men statistik siger desværre intet om mere bløde emner så som hvordan andre opfatter Brørup.

BILAG II - STYRKER OG UDFORDRINGER

STYRKER

Hvad der er Brørups udfordring, er også dens styrke. Placeringen relativt tæt på tre større byer, hyppig togdrift og motorvej lige ved hoveddøren gør, at byens borgere har en bred vifte af mulige arbejdspladser indenfor kort pendlerafstand.

Men netop den korte afstand fra det hæftige storbyliv betyder, at Brørup kan blive det åndehul for storbyernes stress og jag, da såvel by som udenomsarealer byder på et væld af natur- og fritidsoplevelser.

Infrastruktur

E20 (Esbjergmotorvejen – knap 2 km nord for Brørup bymidte) giver adgang til det øvrige, overordnede motorvejsnet i Danmark, hvor E45 (Sydjyske motorvej) ved udfletningen i Kolding ligeledes fører mod Flensborg.

Rute 417, som løber gennem Brørup midtby, fører til hhv. Vejle (ca. 40 min.) og Ribe (ca. 25 min.).

I Brørup er der forbindelse med lokal- og regionalbus til bl.a. Kolding, Vejen og Holsted, samt togforbindelse Esbjerg-København/Aalborg, hvor der ved togskitte i Fredericia vil være mulighed for at rejse videre sydpå mod resten af

Europa.

Derudover er der blot ca. 35 km til Billund Lufthavn, med flere nationale og internationale destinationer, samt mindre end 35 km til Esbjerg Lufthavn.

Arbejdspladser

Af kortet fremgår, at der inden for en times kørsel i bil vil være adgang til over 343.000 arbejdspladser.

Ser vi på arbejdspladser i Brørup alene, er der 2.234 fordelt på 388 virksomheder, hvilket gør Brørup til en erhvervsby med flere arbejdspladser end beskæftigede borgere.

Det borgernære

På workshop 1 blev borgerne bedt om at opliste alt det de var glade for ved deres by, under overskriften Dagsform:

”Hvad er den gode fortælling om Brørup, som andre skal høre? Hvor er de gode steder, initiativer og kvaliteter, som vi vil styrke og have frem i lyset? “. Resultaterne af denne opgave kan ses på side 24.

UDFORDRINGER

Brørups udfordring ligger først og fremmest i, at det er et trafikalt knudepunkt i forandring.

Ligesom stort set alle de andre syddanske byer af Brørups størrelse kæmper den mod en udvikling væk fra den nære detailhandel som bærende kraft. Hverdagslivet har forandret sig for mange borgere, og værdierne har ændret sig tilsvarende.

Dertil ligger Brørup klemmt inde mellem to større byer, der begge har formået at skabe deres eget personlige brand.

Byer under forandring

De danske provinsbyer gennemgår i disse år en kraftig forandring. Med de ændrede detailhandelsmønstre mister bymidten og bytorvet langsomt status som naturligt mødested. I stedet mødes man oftere ved sportsklubben i byens grønne område eller i supermarkedet ved indfaldsvejen. Men uanset dette, så vil byen som helhed fortsat danne rammen om rigtig mange danskeres hverdagsliv²⁾.

²⁾ Kilde: Ny W. Øhlenschläger et. al. (2015), Dansk Byplanlaboratorie: Nye billeder på provindbyerne.

I Brørup har man da også mærket denne tendens. Selv om Brørup har et stort udbud af centralt beliggende dagligvarebutikker i forhold til byens størrelse, så lider byen som så mange lignende byer under et lille, om end acceptabelt, udbud af øvrige detailhandelsbutikker samt en del døde facader i bymidten. Direkte adspurgt om hvor man mødes, er svaret fra byens borgere derfor helt indlysende: "Områderne omkring Brørups idrætscenter og bypark".

Hovedgaden

Søndergade/Nørregade, populært kaldet hovedgaden, er det første, og for de mange gennemrejsendes vedkommende ligeledes eneste, indtryk af Brørup. Det er derfor indlysende, at gaden helst skal fremstå præsentabel, akkurat som det allerede er tilfældet med resten af byen.

Men den megen trafik på strækningen har alle dage været en stor udfordring. Nok bevidner trafikken, at man fra Brørup nemt kan komme rundt til andre spændende dele af landet. Men hovedgaden er også en evig påmindelse om, at vejen ikke blot udgør en gammel hovedtrafikåre, men også at viadukten, der deler gaden i et nord og et syd, er det sted indenfor en radius på ca. 3 km hvor lastbiler kan krydse jernbanen. F.eks.

viste Vejdirektoratets trafiktælling for 2012 en årsdøgnstrafik på hele 8.265 køretøjer gennem viadukten. Det vil unægtelig sætte sine spor på enhver by.

Nærheden til større byer

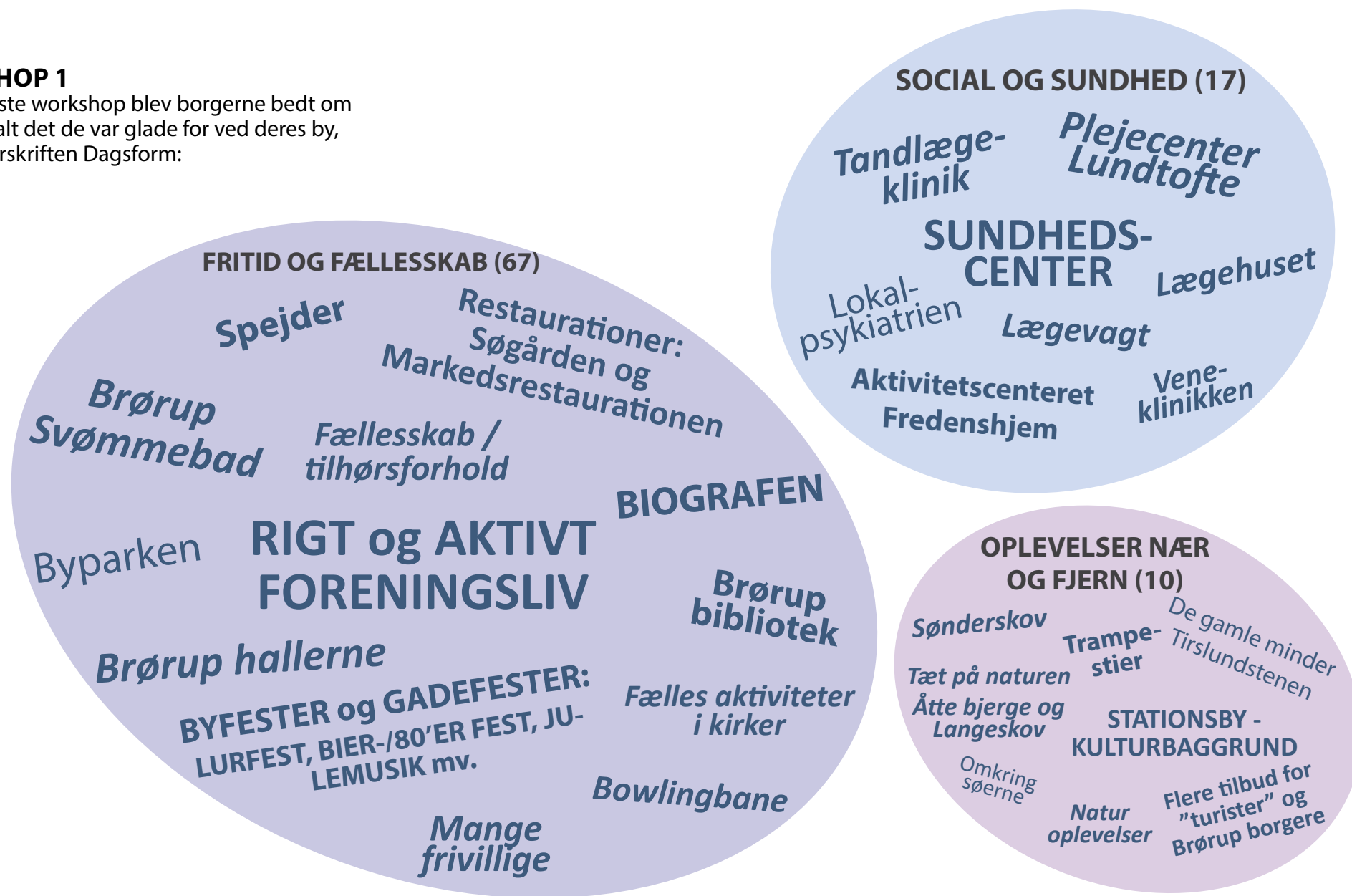
Hvad der er Brørups styrke, er samtidig en del af udfordringen. Nok kan Brørup bryste sig af at have kort afstand til de større byers herligheder såsom udvidet kulturliv, arbejdspladser med videre. Men dette betyder også, at Brørups indbyggere nemt kan vælge at lægge al deres handel i disse byer hvor udbuddet er stort, nu de alligevel er der i andre anliggender.

Èn blandt mange

En fjerde udfordring er, at Brørup blot er én blandt ca. 50 næsten tilsvarende provinsbyer – alene i Region Syddanmark. Det gør det vanskeligt at skille sig positivt bemærket ud fra mængden. Brørup er derfor nødt til at genfinde sin niche og dyrke den helhjertet. Måske er det Brørup Marked med nordens største husdyrauktion der er Brørups særlige kendetegn, og som byen skal lade sig brande på? Måske er det den stærke fællesskabsånd kendetegnet ved et rigt foreningsliv? Eller måske er det en kombination?

WORKSHOP 1

På den første workshop blev borgerne bedt om at opliste alt det de var glade for ved deres by, under overskriften Dagsform:

INFRASTRUKTUR (16)

Godt stisystem

Tæt på motorvejen

GODT FOR PENDLERE

Centralt

Offentlig trafik

Togstationen

Tæt på mange arbejdspladser

SKOLE OG BØRNEPASNING (12)

Gode skoler med mange tilbud

Ungdomsklubben

DAGINSTITUTIONER

Børnehaver

Både dagpleje og vuggestue

SKOLE-PATRULJEN

Pasningsgaranti

DAGLIGDAGEN (5)

Godt sted at blive gammel

Hjælper hinanden

Samarbejdet mellem land og by

Tryghed så børn kan færdes frit og sikkert til skole

NETVÆRK

BOSÆTNING (8)

MANGE BYGGEGRUNDE

Sidegaderne er tillukkende og pæne

GODE BOLIG-OMRÅDER

Billige boliger og grunde i forhold til Vejen

HANDEL OG ERHVERV(33)

Open by night

Der findes de butikker, vi har brug for

Specialbutikker

Flot ny genbrugsplads

Gode detailbutikker

BRØRUP MARKED OG HUSDYRAUKTION

Gode dagligvarebutikker

MANGE ARBEJDSPLADSER

Hotel

Mange store virksomheder

Opstartshjælp til nye butikker

MANGE OFFENTLIGE ARBEJDSPLADSER

BILAG III - HOVEDTEMAER

Idéerne fra opgaven "Drøm", på den første workshop kan groft inddeles i nedenstående otte overordnede temaer.

Et fuldt overblik over alle forslagene kan ses i Bilag IV.

1. Boliger, Handel & Tomme bygninger

Med Brørups infrastrukturelle placering vil det være nærliggende at arbejde for at gøre Brørup til den foretrukne pendlerby. Men i hovedgaden stiller dette ønske visse steder krav om boligforskønnelse. Ligeledes vil opførelse af flere lejligheder, alternativt ved at bygge opad på eksisterende bygninger, være med til at gøre byen mere attraktiv.

Den tomme stationsbygning kunne anvendes til spændende aktiviteter, ligesom man kunne arbejde for butikker og/eller boliger i det tidligere posthus. I det hele taget ønskes der arbejdet for flere detailhandelsbutikker som fører herretøj, sko, sport og børnetøj. Starthjælpen og rådgivningen til nye butikker skal derfor videreudvikles.

De butikker som står tomme i dag, og ikke umiddelbart kan genhuses til detail, skal ændres til grønne områder, beboelse, kreative lokaler eller lignende. Man kan også undersøge mulighederne for at bruge de store butikker til opbevaringsbutikker.

2. Erhverv

Drømmen er at få etableret en 'Start up' fond for nye virksomheder – et Brørup Invest.

Ligeledes er der et ønske om at genetablere Brørup Erhvervsforening eller Handelsstandsforening som kan være med til at styrke samarbejdet og forbedre markedsføringen.

Militærdepotet kunne nytænkes som veteranklub, museum, boligområde eller eventuelt park. Der ønskes også et tættere samarbejde med Brørup Slakteri om fremtiden.

3. Fællesskab & Netværk

I Brørup er der allerede et stort fokus på fællesskabet. Men Brørup kan blive endnu bedre til at udnytte foreningslivet og de mange frivillige. Der må nemlig gerne komme flere muligheder for de lidt større børn (8.-9. kl.). Samlingssteder for unge mennesker er også blevet efterspurgt. Begge dele kunne eventuelt imødekommes ved at der kom flere foreninger ved den nye spejderhytte. Til byens udsatte er der desuden et ønske om en 'Varmestue' eller hytter.

Der ønskes oprettet en slags borgerforening eller anden forening til forskønnelse af byen. For eksempel kunne man undersøge muligheden for et grønt område mellem Hustedgade og Fredensgade. En hundelufter-skov kunne i denne sammenhæng være med til at løse flere udfordringer på én gang.

Af aktiviteter ønskes der flere 'by night' arrangementer. Dertil kunne der godt bruges flere borde og bænke ved Søparken, sundhedscen-tret, områdekontoret m.m. Det kunne også være interessant at arbejde for at gøre Brørup/Vejen til en spændende handels-, event- og sportsby, lidt a la Sydjylland's svar på Herning.

4. Infrastruktur & Tilgængelighed

Hovedgadens og byens trafik skal aflastes med flere krydsningsmuligheder af banen, f.eks. en ny underkørsel ved Tingvej, samt rundkørsel ved Vestergade/Søndergade. Alternativt en omfartsvej vest om byen.

Trafiksikkerheden ved Byagervej og hallen skal forbedres. Dertil er et fodgængerfelt ved Bryggerstræde efterspurgt.

Der skal være indkørsel til børnehaven ved hallen samt bedre parkering ved Byagervej og hallen. Byens pladser skal vedligeholdes bedre og der skal være aflukning for parkering i byparken. Området mellem hal og tennisbane skal dertil også udnyttes bedre.

Der ønskes cykelsti rundt om byen samt til Malt og Askov, og der bør sættes på miljøveje.

Alle tog bør naturligvis stoppe i Brørup, ligesom det nye rådhus vil ligge bedst her.

5. Sundhed & Trivsel

En Multihal vil udvikle idrætslivet og skabe mere liv i hal og cafeteria. Bl.a. ved flere børnearrangementer i hallen, inklusiv børneborg og egentligt skoleområde – løb, motion m.m.

Stisystemet i byparken kunne udvides og der kunne etableres shelters og bålsteder samt et overdækket område med grill-plads. Bagefter kunne man udvikle en App om det.

Der ønskes en bedre udnyttelse af stadion med løbebane, tarzanbane m.m., f.eks. ved etablering af en multipark med mere bevægelse, belyste stisystemer, og offentlig legeplads også for store børn.

Plænen ved Nørregade kunne bevares til fælles aktiviteter og 'by night', og om vinteren kunne der opsættes skøjtebane på torvet.

Der mangler et ungdomsmiljø med aktiviteter. Ungdomsstedet kunne evt. placeres i det gamle Friager.

Dertil kunne der arbejdes for en naturlegeplads og et aktivitetscenter hvor der er dagsåben, samt etablering af en knallert/cross bane. Endvidere trænger Luren til en opfrisker.

Renovering og udvidelse af svømmebadet, med f.eks. vinterbad, spa m.v., kunne gøre det endnu mere attraktivt.

6. Uddannelse

Børnehaver og folkeskole skal være førende, og bruges som det gode eksempel. Dette kan bl.a. gøres ved at arbejde for varierende børnepasningsmuligheder og for at åbningstiderne i institutioner tilpasses forældrenes arbejdstider.

Skolepatruljen skal have bedre arbejdsvilkår og der er stillet forslag om et Fælleshus til skole, børnehaver og dagplejen.

7. Forskønnelse & Bymiljø

Vi skal have et stærkt bycentrum. Dette kræver en revision af centerplanen. Vi skal arbejde for en renere by, bl.a. ved flere skraldespande, så byen bliver indbydende at komme til. Ansættelse af en by-vicevært kunne også være en mulighed.

Den grønne plads overfor brugsen kan udnyttes bedre og bymiljøet ved Kiwi, biblioteket og det tidligere posthus skal styrkes. Dertil trænger hovedgaden til fornyelse, bl.a. ved at viadukten udsmykkes.

Torvets potentialer skal udnyttes, bl.a. med torvedage, en café og automatiske pavilloner. Der skal også mere grønt på torvet – og i byen generelt.

8. Kommunikation & Profilering

Nye tilflyttere skal bydes velkommen. Det kunne være et egentligt Velkomst-korps af ambassadører der byder velkommen. Nye borgere kunne også bydes velkommen f.eks. ved en præsentation af Brørup som film eller folder.

Brørup skal være bedre til at skilte med sine aktiviteter. På infotavler ved indfaldsveje, eller på en storskærm, men også på hjemmeside med aktivitetskalender.

Dertil skal alle byens borgere og besøgende bydes velkommen med velkomst-skilte, blomster, planter og flag når man kører ind i byen. Prioriterede projekter

Prioriterede projekter

I kapitlet 'Konkrete projekter' beskrives de projekter som ovenstående input gav anledning til, og som de lokale borgere og aktører efterfølgende prioriterede højest på workshop 3.

Projektidéer til eftertiden

I bilag X oplistes alle de idéer som fremkom på workshop 1. Listen er medtaget som inspiration til projektemner man kan vælge at tage op efterhånden, så de højest prioriterede projekter realiseres.

BILAG IV - MULIGE FREMTIDSPROJEKTER

Oversigt over alle de projekter der blev bragt frem på workshop 1, under temaet Drøm:

"Hvad vil vi gerne kunne fortælle af gode historier om Brørup i fremtiden? Hvilke drømme, ideer og visioner har vi for byen?"

FÆLLESSKABER & NETVÆRK (19)

Fokus på fællesskab
Flere muligheder for de større børn (8.+9. kl.)

Flere "by night" aktiviteter
Brørup/Vejen som en interessant handelsby, event og sportsby. Sydjyllands svar på f.eks. Herning!

Hundeskov
Skateboardbane

"Varmestue" eller hytter til byens udsatte

Flere borde og bænke: Søparken, sundhedscenteret, områdekontoret m.m.

Grønt område mellem Hustedgade og Ferdensgade
Flere foreninger ved den nye spejderhytte (f.eks. BMX, cross, MTB)

Udnytte foreningslivet og de mange frivillige bedre

Borgerforening og forening til forskønnelse af byen
Samlingssteder for unge mennesker

UDDANNELSE (5)

BEDRE ARBEJDSVILKÅR FOR SKOLEPATRULJEN
Børnehave og folkeskole skal være førende og bruges som det gode eksempel

Varierede børnepasningsmuligheder
Fælleshus til skole, børnehaver og dagplejer

Åbningstider i institutioner skal passe til forældres arbejdstider

KOMMUNIKATION & PROFILERING (13)

Velkomsts-korps af ambassadører som byder velkommen

Infotavler eller storskærm

Hjemmeside med aktivitetskalender

Velkomst af nye borgere f.eks. som film eller folder

Velkomst-skilte, flag og blomster, når men kører ind i byen

SUNDHED & TRIVSEL (26)

- Multihal vil udvikle idrætslivet
- App om shelters
- Ungdomsmiljø med aktiviteter
- Shelters, bålsteder og overdækket område i Byparken
- Skøjtebane på torvet om vinteren
- Aktivitetscenter hvor der er dagsåben
- Luren trænger til en opfrisker
- Mere liv i hallen / multihallen / cafeteria
- Ungdomssted i det gamle Friager
- Bedre udnyttelse af stadion med løbebane, tarzanbane m.m.
- Hele parkområdet inklusiv børneborg og skoleområde – løb, motion m.m.
- Overdækket grillplads i byparken
- Beholde plænen ved Nørregade til fælles aktiviteter og by night
- Udvidelse af stisystemet byparken
- Bedre legepladser for store børn
- Knallert / cross bane
- Flere børnearrangementer i hallen
- Renovering og udvikling af svømmebadet med f.eks. vinterbad + spa mv.
- Naturlegeplads
- Multipark med mere bevægelse, belyste stisystemer, offentlig legeplads

INFRASTRUKTUR & TILGÆNGELIGHED (30)

- Udnyt området mellem hal og tennisbane
- Cykelsti rundt om byen
- Alle tog stopper i Brørup
- Bedre trafikafvikling i byen og i hovedgaden
- Bedre vedligeholdes af byens pladser
- Omfartsvej vest om byen
- Miljøveje
- Bedre trafikafvikling i byen og i hovedgaden
- Bedre parkering ved Byagervej og hallen
- Bedre trafiksikkerhed ved Byagervej og hallen
- Aflastning af hovedgadens trafik med ny underkørsel ved Tingvej
- Flere sikre krydsningsmuligheder af banen
- Rundkørsel ved Vestergade
- Cykelsti til Malt og Askov
- Fodgængerfelt ved bryggerstrædet
- Indkørsel til børnehaven ved hallen
- Rådhuset ligger bedst i Brørup
- Aflukning for parkering i byparken
- Rundkørsel ved Vestergade/Søndergade

BOLIGER, HANDEL & TOMME BYGNINGER (20)

*Den fortrukne
pendler by* **Byg opad**

*Krav om "bolig-
forskønnelse"*

**Flere
lejligheder**

*Bruge de store butik-
ker til opbevarings-
butikker*

**Gang i stations-
bygningen – det
er kulturarv**

*Butikker og
boliger i det
gamle post-
hus*

*Starthjælp og rådgiv-
ning til nye butikker
skal videreudvikles*

**Tomme lokaler skal
undgås ved at æn-
dre til beboelse eller
klublokaler**

*Flere detailbutik-
ker – herretøj, sko,
sport, børnetøj*

*Tomme butikker ændres til
grønne områder, beboelse,
kreative lokaler mv.*

FORSKØNNELSE OG MILJØ (18)

*Grøn plads
overfor
Brugsen*

*Byen skal være
indbydende at
komme til*

Renere by

*Fornyelse af
hovedgaden*

*Bymiljø ved Kiwi,
biblioteket og gl.
posthus*

*Et stærkt by-
centrum og
revision af
centerplan*

*Mere grønt
på torvet og
i byen*

*Udsmykke
viadukt*

*Cafe ved
torvet*

*Automatiske pavil-
loner på torvet*

By-vicevært

*Torvedag
på torvet*

ERHVERV (9)

*Militærdepot nytænkes som
veteranklub, museum, bolig-
område, park...*

*Samarbejde med
slagteri om fremtiden*

*Genetablere Brørup
erhvervsforening*

**Drøm
om Brørup
Invest**

BILAG V - BYANALYSE REGION SYDDANMARK

